

Juryrapport Top Naeff Prijs 2024

Top Naeff's werk over theater bestaat uit een aaneenschakeling van liefdesverklaringen aan 'het tooneel' (sic!). Aan het begin van de twintigste eeuw beschouwde zij theater al als een zelfstandige kunstvorm. In tegenstelling tot veel tijdgenoten zag zij bijvoorbeeld tekst niet als het dictaat van de voorstelling. Het draaide bij haar altijd om de uitvoering als geheel. Ze keek met een liefdevol oog naar wat er geprobeerd was, wat men creëerde en wat het wilde zeggen. Voor haar was theater noodzaak. En dat vroeg ze ook van de makers want, in haar woorden, : "Een toneelstuk, in vier bedrijven, zonder pretentie bestaat voor mij niet. Daarvoor worden de groote schouwburg-gebouwen niet in stand gehouden, daarvoor worden ze niet van onder tot boven geïllumineerd (aangelicht). Kunst heeft de pretentie kunst te zijn ¹" Het is geheel terecht dat haar naam verbonden is aan een prijs voor de nieuwe, moedige en inspirerende lichte spelers die fris het werkveld in stappen. In Top Naeff's geest hebben we als jury met dezelfde liefdevolle en scherpe blik gekeken naar de mogelijke laureaten. Vanaf het derde jaar volgen we het werk van de studenten van de Mimeopleiding en die van de Amsterdamse Toneelschool en Kleinkunst Academie.

In deze lichte zagen we in Hajar Fargan een volwassen speler die persoonlijkheid, vakmanschap en een meerstemmige visie in haar spel en makerschap weet te verbinden. Ze neemt zowel op als buiten de spelvloer verantwoordelijkheid voor het gehele werk waardoor spel, urgentie en zeggingskracht een complementair geheel vormen.

Een absurdistische kijk gecombineerd met gevoeligheid zagen we bij Fran Vozila. Zijn eigenzinnige, soms ietwat hoekige bewegingstaal maakt hem op een prettige manier tot een aparte speler die met zijn muzikaliteit veel weet te vertellen. Hij heeft het vermogen om in de zwaarte en diepte van de wereld die hij schept toch humor in te brengen en altijd een soort flirt houdt met het publiek, waarbij je als kijker nooit helemaal weet wat hij met je doet.

Tenzing Woing zagen wij als een jongen van de straat ontpoppen tot een charismatische speler. Hij neemt wie hij is mee de vloer op en past als speler niet in een hokje. Hij legt in zijn spel een kwetsbaarheid waarmee het publiek steeds verbonden raakt met een essentie van waar het werk over gaat. Openheid en nieuwsgierigheid zijn de instrumenten waarmee hij het publiek en cultuurverschillen via zijn spel verbindt.

Bevlogenheid zagen we in de ontwikkeling van Stijn Schootstra. Daarbij is hij muzikaal en heeft een groot inlevingsvermogen. Met zijn oog voor detail weet hij zich bewust te verhouden tot een scenografie en kan hij minutieus spelen. Dit alles kwam samen in zijn voorstelling in het Tip Top Theater. Met ontroering maakte hij op historisch grond de geschiedenis tastbaar en legde de actualiteit er van bloot.

En ondanks deze krachtige, bekwame en authentieke spelers, die vol potentie zitten, kent jury de Top Naeff Prijs niet toe aan één van deze spelers. De laureaat is dit jaar iemand die trouw is aan het eigen spelersschap. Een speler die niet demonstrerend speelt maar iemand is die creëert. Zij maakt haar spel tot poëtische interacties die de verbeelding aanspreekt. Ze is waarachtig op de scene. Je snapt wat er gebeurt zonder dat je er direct je vinger op kan leggen. Ze creëert een geheim dat je kan volgen, maar wat het hoofd niet altijd snapt. Ze vertelt universele verhalen, maar niet volgens de gangbare paden. Concept, spel en inhoud vullen elkaar organisch aan en lopen in elkaar over. Ze is steeds verrassend en wars van clichés. Daarmee past ze misschien niet altijd in bestaande systemen, maar we verwachten, dat bij een blijvende ontwikkeling, ze een eigen toegevoegde waarde gaat zijn binnen het werkveld. De Top Naeff prijs 2024 gaat naar een prachtige en pure hedendaagse performer : Annabelle Koele

Tim van Dongen
Sabrina van Halderen
Belle van Heerikhuizen
Lois Maat
Christiaan Mooij

¹ uit: Dramatische Kroniek deel 2